

บทบรรณาธิการ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีพันธกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมงานวิชาการและสร้างองค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อยกระดับการพัฒนาศาสตร์ด้านนี้ให้รู้ตงหน้ายิ่งขึ้นต่อไป โดยมุ่งหวังให้เกิดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา สร้างความตระหนักรู้ และเสนอแนวทางในการพัฒนาประเทศ การจัดทำวารสารศิลปศาสตร์จึงเป็นเสมือนการสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปะทะสังสรรค์ทางวิชาการทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อการเผยแพร่แนวความคิดและองค์ความรู้อย่างเปิดกว้างและสร้างสรรค์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษาที่มีจุดร่วมความสนใจในศาสตร์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ฉบับนี้ก้าวมาสู่ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 (เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2563) เป็นย่างก้าวที่ท้าทายจากสภาวะการณ์ต่างๆ ทั้งเหตุการณ์คุกรุ่นภายในประเทศและการคุกคามจากโรคระบาดที่ส่งผลกระทบทั่วโลก เพื่อเป็นตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงที่มองเห็นและมองไม่เห็นในวิถีใหม่นี้ บทความต่างๆ ที่ได้นำเสนอได้สะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนตามสภาพการณ์ในปัจจุบัน สิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญทางสังคมและปัญหาเร่งด่วนของสังคมโลก เมื่อยามต้องเผชิญกับห้วงเวลาวิกฤติของโควิด-19 ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่มนุษยชาติต้องหันมาร่วมมือร่วมใจ แสวงหาแนวทางแก้ไขในรูปแบบต่างๆ ด้วยเหตุนี้ในวารสารฯ ฉบับนี้จึงได้มีการเพิ่มจำนวนบทความเป็น 19 บทความ เพื่อให้สามารถนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติโควิด-19 ซึ่งกำลังเป็นประเด็นสำคัญและเป็นที่น่าสนใจ (hot issue) ของสังคม ทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจและชวนกันคิดเพื่อการปรับตัวจากกระแส “โรค” ดังกล่าว ดังเช่นบทความเรื่องสุนทรียภาพของชีวิตผ่านภาษาและการสืบสรรค์วรรณศิลป์ท่ามกลางวิกฤติโควิด-19 โดยนิตยา แก้วคัลณา ที่วิเคราะห์ภาษาและวรรณศิลป์ที่กล่าวถึงโรคโควิด-19 ในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งมีการสื่อสารที่สร้างค่าและความให้กระทบใจ ให้พลังแรงใจ เล่าเรื่องหรือสื่อความรู้สึกนึกคิด และบทความเรื่องการ

ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและจิตวิทยาการท่องเที่ยว: แนวทางขับเคลื่อน และฟื้นฟูการท่องเที่ยวโดยชุมชนหลังวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (โควิด-19) โดยธิปฏพันธ์ ยิ้มประเสริฐ รวมทั้งบทความ เรื่อง ความมั่นใจ สูงขึ้น การจัดการผลิตผล และหายนะโรคระบาดโควิด-19 ในสหภาพยุโรป โดย จุฬารัตน์ เอื้อรักสกุล ที่ได้วิเคราะห์สาเหตุ มาตรการ และมุมมองในการบริหารจัดการ ของผู้นำประเทศที่มีต่อการระบาดของไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ในประเทศสมาชิก สหภาพยุโรป

อย่างไรก็ดี แม้โลกจะถูกคุกคามเพียงใด สิ่งที่ยังคงคุณค่าในการจรรโลงจิตใจ และแสดงอัตลักษณ์ของมนุษยชาติได้นั้นคงต้องสะท้อนผ่านงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม และวรรณกรรม ดังบทความ เรื่อง รูปเคารพเจิ้งเหอในสังคมไทย โดยสุรสิทธิ์ อมรวิชช์ศักดิ์ ที่ได้สำรวจและวิเคราะห์รูปเคารพของเจิ้งเหอ ที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนในมิติต่างๆ หรือจากบทความ ด้านวรรณกรรมที่นำเสนออรรถรสที่แตกต่างกันไป อาทิ บทความนิทานสันสกฤต ที่อ้างอิงเรื่องสุวรรณภูมิ โดยสยาม ภัทรานุประวัติ และนาวัน โปษกรณัฐ ที่ได้รวบรวม และแปลเรื่องสุวรรณภูมิในนิทานสันสกฤตเป็นภาษาไทย รวมทั้งการวิเคราะห์บริบท ที่สะท้อนมโนทัศน์ของคนอินเดียโบราณที่มีต่อสุวรรณภูมิ บทความเรื่องดอรา บรูแดร์: วรรณกรรมแนวผสมของปาทริก โมดิอาโน โดยอนุสรณ์ ชมภูพล ที่ได้วิเคราะห์ ผลงานของปาทริก โมดิอาโน นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้ได้รับรางวัลโนเบล สาขา วรรณกรรม โดยการนำเสนอแนวผสมผ่านเรื่องเล่าชีวิตของหญิงสาวที่หายสาบสูญ ในสมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2 ทั้งแนวสืบสวนสอบสวน แนวประวัติศาสตร์ แนวชีวประวัติ และแนวอัตชีวประวัติ

ในมิติของการสื่อ “สาร” ก็มีบทบาทสำคัญเช่นกันต่อวิถีชีวิตของผู้คน ซึ่งได้ สะท้อนผ่านการศึกษารูปแบบและการใช้ภาษาในบริบทต่างๆ อาทิ บทความ เรื่อง การโต้ชกับการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์เพื่อปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง โดยพัชรินทร์ สิริสุนทร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ ในกระบวนการโต้ชด้านวิถีชีวิตเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บทความ เรื่อง วาทกรรมและอุดมการณ์เกี่ยวกับป่าในสังคมไทย โดยกมลรัตน์ เพ็ชรขาวเขียว

และจันทิมา อังคพนิชกิจ เป็นการใช้นวัตกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จากข้อมูลเอกสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะและจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้การศึกษานี้ยังได้นำเอาทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาต่าง ๆ มาประกอบกันเพื่อทำความเข้าใจในเชิงภาษาศาสตร์และประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ อาทิ การศึกษาความหลากหลายของวรรณยุกต์และวรรณยุกต์สนธิในภาษาอีสาน โดยพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล ซึ่งศึกษาภาษาอีสานที่พูดในถิ่นต่าง ๆ ทั้งตอนใต้ของประเทศไทย ลาว และประเทศไทย รวมทั้งการศึกษาคำศัพท์เกี่ยวกับการปรุงอาหารในภาษาไทยใหญ่ ซึ่งเป็นการศึกษาตามแนวประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ โดยสุพรรณิณี เรืองสงค์ และอรพัช บวรรักษา

ในด้านภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาและการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น มีองค์ความรู้ที่หลากหลายจากเดิม ทั้งในแง่ของภาษาที่ศึกษา กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ และเครื่องมือในการศึกษาวิจัย อาทิ บทความ เรื่อง การรับรู้เสียงพูดอันนำไปสู่การแปรภาษา: ผลการศึกษาจากเบบี้อัลเบิร์ต โดยจุฑามณี อ่อนสุวรรณ และคณะ ที่ได้รวบรวมผลการศึกษาจากห้องปฏิบัติการด้านการพัฒนาการทางภาษาของเด็กเล็กจากภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ สวีเดน และญี่ปุ่น ด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นมีการศึกษาในมิติที่แตกต่างไปจากเดิม ดังเช่น การศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน จากบทความ เรื่อง การวิจัยเชิงประจักษ์โครงสร้างและปัจจัยที่มีอิทธิพลของระบบคำภาษาจีนในคลังคำในใจในฐานะภาษาที่สองของนักศึกษาไทย โดยหลิน ฉายจวิน และนิสริน หวังดีกวาดิน ส่วนบทความ เรื่อง แนวการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ: การสอนแบบแม่สอนลูก โดยสุนทรี วัฒนา และคณะ เป็นการศึกษาในชั้นเรียนวิชาภาษาไทยระดับสูงในโครงการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เน้นการแปลไทย-จีน สำหรับนักศึกษาต่างชาติ

ในมุมมองด้านสังคมศาสตร์ ได้สะท้อนการทำความเข้าใจ การอธิบายปัจจัยและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมกับกลุ่มคนที่หลากหลาย อาทิ บทความ เรื่อง การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยกระบวนการทางเลือกเชิงเหตุผล: การทำแท้งในสังคมไทย โดยกฤษณะโชติ บัวหล้า บทความ เรื่อง Social Media Influences and Thai Tourism Industry; tourists' Behavior, Travel Motivation,

and Influencing Factors (Apichai Cholprasertsuk et al.) ที่ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของสื่อสังคมที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย บทความ เรื่อง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ภาวะสุขภาพ การจงใจตนเอง และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยอักษร อยู่วัง นอกจากนี้มีการศึกษาแนวคิดชาตินิยมและรัฐนิยมผ่านการสร้างสรรค์ผลงานประเภทต่างๆ ในบทความเรื่องสัมพันธภาพ (ที่ไม่เคยเปิดเผย) ระหว่างฟาสซิสต์อิตาลีกับรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในมิติของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยปาจริย์ ทาชาตินอกจากนี้องค์ความรู้ด้านไทยศึกษายังได้สะท้อนผ่านการศึกษาค้นคว้าในระดับสูงดังในบทความเรื่องสำรวจองค์ความรู้ด้านไทยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศรัสเซีย: กรณีศึกษางานวิจัยดุษฎ์นิพนธ์ โดยตฤพล เณยสุข

ขอขอบพระคุณนักวิชาการทุกท่านที่ได้นำเสนอบทความที่เปี่ยมด้วยคุณภาพและมีคุณค่าต่อแวดวงวิชาการและต่อสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมอบความไว้วางใจและเชื่อมั่นในวารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เสมอมา สิ่งเหล่านี้คือพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะช่วยผลักดันการทำงานขับเคลื่อนกลไกทางวิชาการอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

ในฐานะบรรณาธิการวารสารฯ ซึ่งจะครบวาระการทำงานในปี 2563 ที่จะสิ้นสุดนี้ ขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณรองคณบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม คณะศิลปศาสตร์ ที่ได้ให้โอกาสในการทำงานครั้งนี้ ซึ่งนับว่าเป็นการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่อย่างมากมาย แม้ว่าจะมีอีกหลายสิ่งที่ยังไม่รู้ก็ตาม อีกทั้งขอขอบพระคุณกองบรรณาธิการวารสารฯ และคณะทำงานทุกท่านที่ได้ร่วมแรงร่วมใจจนการทำงานสำเร็จลุล่วงอย่างงดงามท่ามกลางบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร แบ่งปัน และเติมเต็มซึ่งกันและกัน ดังคำนิยมของคณะศิลปศาสตร์ที่ยึดหลักการว่า “เคารพ ร่วมใจ บนความหลากหลายทางวิชาการ” ท้ายที่สุดนี้เชื่อมั่นได้ว่าวารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะมั่นคงตามวัตถุประสงค์และมุ่งมั่นตามเป้าหมายตลอดไป

สวัสดิ์ปีใหม่ 2564... แต่ผู้อ่านที่เคารพรักทุกท่าน

สิริจิตต์ เดชอมรชัย